VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Lausunto

16.10.2018

Lainsäädäntöneuvos Maarit Huotari

Lakivaliokunnalle

HE 176/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tiettyjen yleisten asiakirjojen esittämistä koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen soveltamisesta sekä väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain 19 §:n muuttamisesta

Lakivaliokunta on 12.10.2018 pyytänyt valtiovarainministeriöltä asiantuntijakuulemista ja kirjallista lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi tiettyjen yleisten asiakirjojen esittämistä koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen soveltamisesta sekä väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain 19 §:n muuttamisesta. Valtiovarainministeriö pitää esitystä kannatettavana ja hyvin valmisteltuna.

Hallituksen esitys on esitelty oikeusministeriöstä, mutta se sisältää valtiovarainministeriön hallinnon alaan kuuluvan ehdotuksen väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 19 §:n muuttamisesta. Valtiovarainministeriö pitää muutosehdotusta kannatettavana eikä sillä ole esitykseen tältäkään osin huomautettavaa. Valtiovarainministeriö on 4.10.2018 antanut luvan esitellä kyseessä oleva lakiehdotus oikeusministeriöstä.

Asetuksen IV luvussa säädetään tietopyynnöistä ja hallinnollisesta yhteistyöstä. Kunkin jäsenvaltion on nimettävä vähintään yksi keskusviranomainen (15 artiklan 1 kohta), joka antaa tietopyyntöihin liittyvää apua. Niiden on erityisesti lähetettävä ja vastaanotettava tietopyyntöjä, tarvittaessa vastattava niihin sekä toimitettava pyyntöihin liittyvät tarvittavat tiedot (16 artikla). Keskusviranomaiseksi esitetään Väestörekisterikeskusta. Valtiovarainministeriö pitää esitystä tarkoituksenmukaisena. Väestörekisterikeskus ylläpitää väestötietojärjestelmää, josta saadaan rikosrekisteriotetta lukuun ottamatta kaikki asetuksen soveltamisalaan kuuluvat asiakirjat. Väestörekisterikeskus on toiminut keskusviranomaisena myös väestörekisteriasiakirjojen laillistamisvaatimuksen poistamista koskevassa Suomen ja Viron välisessä sopimuksessa.

Väestörekisterikeskuksen valinta keskusviranomaiseksi on perusteltua myös siitä näkökulmasta, että valtiovarainministeriö on käynnistänyt syksyllä 2017 hankkeen valmistelemaan maistraattien, Väestörekisterikeskuksen ja Itä-Suomen aluehallintoviraston yhteydessä toimivan maistraattien ohjaus- ja kehittämisyksikön tehtävien yhdistämistä vuoden 2020 alusta lukien uudeksi toiminnalliseksi kokonaisuudeksi Väestörekisterikeskukseen. Hankkeessa ollaan valmistelemassa virastolle myös uutta nimeä. Hallituksen esitys on tavoitteena antaa eduskunnalle marraskuussa 2018. Esitystä annettaessa tullaan mahdollisuuksien mukaan huomioimaan myös nyt käsiteltävänä olevat lakiehdotukset.

Asetuksen mukaisen vakiolomakkeen hinta tulee vahvistaa valtion maksuperustelain (150/1992) nojalla annettavissa asetuksissa. Valtiovarainministeriö toteaa, että se vahvistaa vakiolomakkeen hinnan vuodelle 2019 valmisteltavan maistraattien suoritteiden maksuista annettavan asetuksen yhteydessä. Tämä kuitenkin edellyttää sitä, että laki on voimassa ennen asetuksen antamista.